

МИЛАН ТОДОРОВ

ТРИ ПРИЧЕ

ЛЕПА СИ

„Последње жене у мом животу.”

Кад је то некако муцајући изјавио, зазвонило је на цркви Имена Маријиног дванаест сати.

Католичка порта је, иначе, згодна за сентименталне разговоре. Као да се налази у паперјастом пазуху анђела. Пазух је склон разним мирисима. Ништа није необично.

„Сад смо најлуђи”, рекао ми је, „сад кад нам се мач смањује и кад се земља отвара под нама као будући гроб.”

Имали смо заједно више од сто година.

Био је разведен и често је мењао партнерке. Признао ми је и да је почео да пише.

На сајту за истините еротске приче, чијег имена у овом тренутку не могу да се сетим, објавио је неколико својих договора са женама.

„Реци ми, молим те адресу сајта на коме објављујеш.”

„Не могу. Последња партнерка ми прети да ће ме тужити, јер се препознала у причи.”

Помислих, и ја имам исти проблем. Жене са мном причају на језику који не разумем.

Због тога, а можда и не, било ми је драго што се мој стари пријатељ кога сада ретко виђам, одлучио да пише о својим интимним ковитлацима.

Увек сам, наиме, сматрао да писац не може да буде закопан шлиц, него мора да се разголити на улици, шта улици, булевару пуног радозналост света и каже: Ево ме, прљав сам, ко жели нека

ме слободно задави султановим свиленим гајтаном и прободe глоговим коцем, за сваки случај.

Никад се нико од тих чистунаца не јави.

Попили смо свако своје пиће, платили засебно и изашли.

„Дакле, брате”, поновио сам, „ако хоћеш да знаш шта мислим о твојим причама, пошаљи ми једну за успомену и дуго нессећање”.

Торањ катедрале је био и даље високо у небу. Небо је било без облачка, недефлорисано, спремно за рај који нам је измицао заједно са четрдесет или можда за нас хришћане и више девица које нас тамо чекају.

Није ми обећао ништа.

После неколико дана имејлом ми стиже следећа његова кратка прича. Преносим је без цензуре. Молим читаоце челичнијег морала да овде одустану од читања.

Прича је насловљена као „Девојка коју сам попио”.

Занимљиво, помислих.

Да ли сам ја попио понеку девојку?

Свакако.

Али пиле су и оне. Хвата то кад крене.

Елем, ево најзад приче:

„Познавао сам је делимично и непотпуно, ако тако може да се каже.

Виђао сам је повремено на неким јавним местима и тада бисмо само климнули очима једно на друго. Нисам мислио да сам јој занимљив. Ипак, једног дана сам јој пришао и без околишења питао да ли би желела да са мном попије чашу неког добро охлађеног вина.

Где, питала је.

То је био полупристанак и ја помислих да нема од тога ништа, да је то опет онај немушти мушко-женски разговор који ниједан преводилац не уме дословно да преведе.

Рекао сам јој: Испод каменолома.

Затрептала је.

Зезаш?

Не, то је моја омиљена кафана. Није далеко од центра града, а назив је добила по претходном послу њеног власника. Он је, наиме, дроблио камен у Беочину за цемент, цео живот и од тога су му чак и очи постале беле.

Још једном је затрептала.

Дакле, ништа. Не даш.

У реду, рекла је. Води ме тамо. Али, само на лепо вино и после остајемо пријатељи. Разумеш?

Све сам разумео и ништа нисам разумео. Осим тога, то је било време звано полувреме у мом животу. Растајао сам се од своје највеће љубави у животу, која управо пролази, као воз кроз последњу железничку станицу.”

То са возом ми се допало. Али, сада је још и горе. Последњи возови нам одлазе и нема наде да ће нови доћи, јер одмах за возом руше станице.

Али, да се вратим причи.

„Девојка је дошла тачно у осам на договорено место. Одмах сам приметио да је свечано обучена и помислио да од секса неће бити ништа и да ће се све свести на још једну неухватљиву жену.

Наручили смо печену речну рибу, кромпир салату коју нам је препоручио конобар и литру белог вина. Шардоне који сам ја иронично звао пардоне, јер ми је увек сметао његов помало цакласт мирис. У то време водио сам дневник својих веза са женама, које сам због центлменске природе свог бића, именовао измишљеним именима. Досије мојих успеха код њих се слабо пунио. Разуме се, могао сам да измишљам, али чему и коме би то ишта значило. Престало ми је само да будем трпељив. Ипак, девојка коју ћу звати Анел била је занимљива. Њена занимљивост као да је излазила из њених дубоких („Пријатељу, то је баналан епитет!”) црних очију. Све време сам се питао да ли је невина. Мислим, то ми није много значило у погледу њене моралности. Ако је још девица, онда од мојих замисли неће бити ништа. Уколико није, то повећава шансе.

Испили смо прве чаше и видео сам како јој се очи помало цакле.

Помислих, можда она и није бездушница попут толико других.

Утом је стигла вечера. Лепо печен смуђ. Штета што нисам био гладан. Ни она није била гладна, рекла ми је.

Испијали смо другу чашу када сам је лако кажипрстом дотакао по колену, претходно благо задигавши крајеве њене лаке светло-плаве летње хаљине. Није се успротивила. Повукао сам прст услед урођене стидљивости, али осећај да се нешто помера ме је лако протресао.

Ипак, плашио сам се ћорка и ништа нисам предузимао, само сам лагано испијао прехладни и безосећајни шардоне. Она ме је гледала оним очима. Сад, тешко ми је да опишем какве су то очи. Углавном, то је нетрепћући, неми, дуги, врло дуги поглед.

Није у томе било ничег бестидног, али онај мој се почео будити. Он, наине, увек пре мене предосети догађаје.

Сад, не могу да тврдим да је увек у праву, поготово у овом случају када догађаја није ни било. Или га је било више него да га је било реално.”

Развукао си то, пријатељу, мислим. Нема ту ништа од акције.
Он ипак наставља:

„Замолио сам маторог, ћоравог конобара чија је смена управо почела да нам донесе још једну бутељку пардонеа, али за онај тамо сто, рекао сам. Сто је био у усамљеном углу. Храну, нетакнуту, рекао сам може да склони или поједе. Наручио сам му и једно пиво приде, пошто је рекао да од вина добија жгаравицу. Девојка је радо прихватила мој предлог. Отворили смо нову прву чашу, куцкајући се. А вотре санте – иако нисмо били на ви. Напротив.

У неком тренутку се појавила црна девојчица на вратима са ружама. Да ли да јој купим кич ружу. Одмахнуо сам. Девојчица је пришла девојци са којом сам седео и дуго је немо посматрала а затим рекла:

„Ала си лепа, пичка ти материна.”

Смејали смо се.

Кад је дете отишло, опет сам спустио руку испод стола и ухватио је за бутину леве ноге. Мало се тргла, али није померала ногу. Пили смо. Ишао сам све даље. Мој кажипрст је клизио преко првоја њених свилених гаћица, а онда сам... Извадио сам га и умочио у чашу са вином и попио надушак.

Она се насмејала.

Може и мени једна таква.

Мој прст је поново пошао у слатку авантуру.

Попили смо целу боцу, све тако са зачинима њеног тела.

Изашли смо.

Да ли ћемо се још видети.

Не, рекла је.

Све смо попили прво вече.

Приликом следећег сусрета питао ме је да ли сам прочитао његову причу.

Јесам, рекао сам.

Шта мислиш?

„Па знаш...као идеја није лоше, али у занатском погледу могло је то много боље...”

Погледао ме је крвнички.

Ћушнуо сам га по лопатицама.

„Лепа је, пичка ти материна!”

ДЕМОНИ

У хришћанској канонској молитви за болесне никада се, по правилу, не наводи болест поводом које се верник моли богу, свим светима и духу светом. Премда се наводи име болесника. Болест

се увек скрива у непознатом и често је поистовећена се демоном кога је потребно истерати из тела и душе оболелог.

Није то било тако давно, пријатељ из студентских дана, а доцније само познаник на улици, једног лета ме је замолио да будем део његове, како је то назвао, речне патроле.

Нисам могао ни да претпоставим шта то значи.

Углавном, кад смо се нашли показао ми је детектор за метал који је управо купио.

Нисам био начисто да ли да му се придружим.

Шта се овде, осим заосталих бомби може наћи детектором за метал?

Међутим, кад бих се сетио њега, увек сам имао осећај да му нешто дугујем. Студирали смо заједно, кидали на исте девојке. Једном ми је преотео једну, сећам се и данас. Била је висока, хладна и танка црнка. Ја сам се нешто устезао, а он је позвао да изађу у центар града где је становао, а затим под изговором да је нешто заборавио у стану, одвео је тамо и иза закључаних врата, без много устезања, она му се дала.

Био је лажов.

Нисам сигуран да је то истина.

Брате, рекао је, никад дубљи вир нисам видео. Ти знаш шта то значи.

И сад је требало да истражујемо реку, вирове и тишљаке.

Обала је као некакав тон који производи река.

Река је пловна, међународна, шлепови само што не потону док тегле угаљ и нафту из Румуније узводно ка Бечу и даље ка Немачкој.

И сад је у том тону требало пронаћи откуцај сата његове ћерке, јединице.

Сваког дана купала се на тој плажи са оним идиотом, рекао је. И онда је, изгубила златни сат који јој је мама даровала као породични накит.

Пристао сам из сентименталности. У телу увек постоји дво-струки проток крви. Онај мерљиви и онај немерљиви, али једнако важан и снажан. Можда и снажнији, јер је аутоматски, као дисање.

Али, већ тада сам одлучио да се манем сећања. У животу је ионако превише бесплодних успомена.

Зар је важно ко је кога и када?

На друштвеним мрежама је све више ставова према којима је секс потребан само као начин за продужење врсте.

Била је нека жена која је имала већ близу шездесет година и која је сматрала да је свет заморен сексом. Ствар је у флерту, у лепоти која се никад, ни у стању пред сан, не сме додирнути.

Претраживали смо дугу обалу цело једно лето. Плажа, песак, врбе уплетене у дубока сува корита.

Ништа нисмо нашли. Ништа вредно. Конзерве, једну кашику, чепове од пива...њих је у обали било највише. Радили смо на смењу. Један је копао на месту где детектор запишти, а други носио нимало лаку алатку.

Његова жена нас је молила да престанемо. Чекала би нас на ивици плаже или приградске шуме са термосом прејаке кафе. Била је и даље лепа иако стара.

Губитак ћерке, тамо негде у Л. А. оставио је трага на њеном лицу, врату и очима.

Као да је желела да се све то у вези са ћеркином трагедијом заврши без даљег копања по ранама.

Копали смо и у води. Имали смо мала метална весла. Све узалуд.

Онда нам је неки чича који је продавао пиво и сокове у чатрљи поред плаже рекао да се манемо узалудног посла, јер су у све ствари на овом свету уплетени демони.

Претпостављао сам да се дрогира. Прастари рокер.

Питао сам га да ли је некада видео неког демона.

Мушког или женског?

Било ког.

Постоје разни демони. Демони риба, демони весла, демони патње, демони самоубице, демони раја и пакла.

Имају бакарне уши. То да.

Наставили смо да претражујемо обалу. На једном месту учинило нам се да смо нешто велико нашли.

Поклопац конзерве коју је рђа толико појела да је личила на гвоздено уво.

Осећао сам се лоше. Мој друг се једва вукао, Увек је био претерано мршав и погурен.

Једног дана смо сасвим дехидрирали. Његова жена, жена наше младости нас је чекала испред хладне, зелене шуме уз реку са бокалом лимунаде.

Ваздух над реком се тресао.

Жена која ми се некада невероватно допадала била је мршава, бела, подсечене косе, угнутих рамена, страшљивог осмеха.

Демон отупелости успео је да нас све сможди. Понекад само ноћу, из непознатог света, утишаног звука телефона чујем вибрацију сличну звуку детектора за метал.

Сексуална апстиненција, демони, девице у рају, зреле жене из литературе и комшилука, увећавање мишићне масе током лета, вода је хладна, змија је безопасна, легло спати, мајку божју дозивати...

Изашао сам из свега тога.

Сутрадан, рано, ушао сам у мегамаркет у трговинском центру и купио багет. На изласку сензор је запиштао.

ПАС НА ОБАЛИ

Мој отац је детињство провео у Чикагу, држава Илиноис. Вратили су се у Србију пред Други светски рат. Када су Немци бомбардовали Београд, већ је био мобилисан, а после недељу дана неки генерал југословенске војске читав пук је предао Швабама. Немци су их спаковали у сточне вагоне и одвезли у заробљеништво. Боравио је у логору четири године. На крају његов Curriculum vitae употпуњава драмедија Роберта Бенињија „Живот је леп”. Американци их постројавају. На једну страну оне који желе у Србију, а на десну оне који хоће у Америку. Погађате! Мој ћале се вратио у Србију.

А могао сам да будем Американац. Оженио бих најтамнију Црнкињу, јер сам склон крајностима. Или најнежније плавуше или најнакатранисаније Африканке. Једне и друге увек показују склоност да ме поједу. Да ли због тога бежим у приче? Да бих заборадио садашњост? Да бих прикрио праву истину о себи.

Спаљујеш књиге?

Да. Спаљујем литерарно ђубре. Имам специјалну пећ за то. Крематоријум за умрли дух. Увек се, притом, прекрстим. Не чиним то трипут. Мени је довољно једном, јер ја свом прекрштавању верујем. Оно је дефинитивно.

Такође, о покојницима који су били обична морална ђубрад не мислим све најбоље.

Дрољама, полтронима, превртљивцима не честитам рођендане и не називам их својим драгим пријатељима.

У мојим сновима нема места за сотоне прошлости. Оне се, наравно, повремено појављују, али успевам уз помоћ чудесне духовне алхемије да их растерам пре зоре у којој би ионако нестале.

На полутајном подрумском месту на зиду виси икона пресвете Богородице. Молим се за оне које волим и чекам да мајка света, трепне. Чекам. Знам да време увек долази по своје ствари. Узалуд смо негде другде.

Крстарим градом. Почињу новосадске врућине које толико не волим и толико волим кад их, трпљењем, кожом, знојем, новим младежима на старом јуначком лицу оперважим.

Ја сам човек коме је непознати, велики пас показао да бог постоји.

Био сам очајан. Скупиле су се ствари о којима, из разумљивих етичких разлога, не могу да причам. При таквим тескобама једини лек је вода. Отишао сам до Дунава. Било је лепо сунчано подне, али све је деловало још сувише хладно за потпуно препуштање. Сео сам на плочасти камен уз обалу. Два пута сам устао и нагнут над површином воде шакама поквасио лице у намери да сузбијем црвенило настало услед притиска изазваног сада већ дуготрајним стресом. Двадесет или више метара, на узвисини бетонираних обала био је разапет шатор зечје боје и неко младо разуздано друштво је роштиљало уз бучну музику. Седео сам, повремено се нагињући ка таласастој плиткој, чинило се, беживотној води. Повремено бих погледао ка удаљеном друштанцу на насипу. Тако сам запазио вижљасту фигуру крупног зрелог немачког краткодлаког птичара. Била је то моја омиљена врста паса. Интелигентни, радознали, интуитивни и, наравно, непредвидљиви. Тада се то десило. Туђи, непознати пас, погледао је у мом смеру. Није то трајало дуго. Можда би се могло мерити у десетинама секунди. Затим је одједном појурио ка мени као да лови плен. Не могу да кажем да сам се уплашио. Помислио сам да није страшно ако ме уједе. Плашио сам се једино своје преке, наслеђене од далеких цинцарских предака, нарави. Међутим, догодило се нешто невероватно. Пас је дојурио до мене, затим се укипио и нежно ми ставио шапу на колена па загнури своју цокуласту њушку у моје крило. Пољубио сам му оно улегнуће између ушију и он је отрчао међу децу која су му, без размишљања, бацала суве гране у хладну воду.

Тај пас... како ме је разумео?

Мени су узели толики комад живота и теби су узели можда, само на други начин, једнаки комад живота, а тај исти живот се сада понаша као да га се то нимало не тиче, као да је то бесконачни разговор љубавника за једну сезону.